

SZAKDOLGOZAT

Szedenik Bálint
Szőlész-borász Felsőoktatási szakképzés

Keszthely

2023

A szakdolgozatom a szőlőoltvány-előállítás technológiai kérdéseivel foglalkozik. Célom főként a magyarországi oltványkészítés technológiájának elemzése és vizsgálata volt.

Dolgozatom legelején foglalkoztam a szőlőtermesztés történetével globálisan, illetve országos szinten is, a későbbiekben pedig az oltvány-készítés történetével. A történelemmel kapcsolatos kutatásaim után a technológiai folyamatokat mutattam be lépésenként. Az oltványkészítést három nagy munkafázisra lehet osztani, az első az oltás, a második az előhajtás, az utolsó pedig az iskolázás. Ezeken belül sok kisebb munkafázis van, ami szintén meghatározza a technológiát, ezek pedig a következők:

- Szaporítóanyag megszedése
- Vakítás
- Tárolás
- Méretre vágás, minősítés, fertőtlenítés
- Kötegelés, zsákolás, áztatás
- **Oltás**
- Paraffinozás
- Ládázás
- **Előhajtás**
- Edzés
- **Az iskolázás**

A technológiákkal kapcsolatos kutatásom után a magyarországi oltványkészítés jelenlegi helyzetét vizsgáltam.

A szakdolgozatom második felében az internetes kutatással nyert adatok alátámasztására személyes interjú készült a Teleki-Kober Kft. ügyvezető igazgatójával. Azért esett erre a cégre a választásom, mivel környékbéliek, illetve Magyarország legnagyobb szaporítóanyag előállítással foglalkozó társasága. Az éves termelési kapacitásuk megközelítőleg eléri a 4.000.000 db alanyvesszőt, 1.000.000 db készoltványt, melyeket a belföldi piacon, és a környező országokban is értékesítenek. Az irodalmi áttekintés alapján egy 27 kérdésből álló kérdőívet készítettem. Az interjú előtt egy üzemplátogatás kereteiben megnéztem az oltványkészítés technológiai folyamatait.

Az interjú folyamán megtudtam, hogy a Teleki-Kober Kft. csak szőlő alany termeléssel foglalkozik, az oltórügyeket más termelőktől vásárolják. Végig mentünk a technológiai folyamatokon, kitértünk a gépesítés lehetőségére is.

Nagyon sok érdekes információt tudtam meg az interjú alatt, viszont számomra azok bizonyultak a legérdekesebbnek, amikor a konkrét cég működéséhez és fejlődéséhez elengedhetetlen folyamatokat és eszközöket ismerhettem meg. Ha ez az interjú nem jött volna létre, akkor sosem lett volna lehetőségem arra, hogy bepillantást nyerjek egy ilyesfajta cég működésébe és életébe. A legmeghatározóbb tapasztalataim a következők:

Összeségében a cégnél körülbelül 30 ember dolgozik, de a munkaerő szükséglet a munkafolyamatok során folyamatosan változik, ezért nagyon nehéz a cégnek jó munkaerőt találnia. Az ágazatnak főként ezért lenne szüksége a mielőbbi gépesítésre. A legtöbb technológia folyamatnál erre van is lehetőség, de a gépek ára nagyon magas. Az interjú közben erről is beszéltem Molnár Ákossal, hogy az ágazat halad a mechanizáció felé, de a jelenleg legnagyobb munkaerőt igénylő folyamatoknál a gépesítés még nehézkes. Gondolok itt az oltásra és a méretre vágásra. Nagy befektetést igényel a gép beszerzése és nem is gyorsabb, mint a kézi munkaerő. A szenzorok gyorsan koszolódnak és többszöri tisztítást igényelnek, ami a termelés leállításával jár. A cég ügyvezetője elmondta, hogy valószínűleg pár éven belül olyan szintre fognak ezek a gépek fejlődni, hogy elkerülhetetlen lesz a versenyképességük fenntartása miatt gépi technológiára váltani.

Az interjúban kitértünk a cég által használt új technológiákra, ők használtak Magyarországon legelőször GPS vezérlésű ültető gépet, az asztal szerű alany művelés módot. Ők használtak először hazánkban vakító gépet, szortírozógépet és termoterápiás fertőtlenítőgépet.

A kutatásomból megállapítható, hogy a melegvizes fertőtlenítőgép használata Magyarországon jelenleg még teszt fázisban van, hiszen még nem sikerült megtalálni azt a hőmérsékletet és idő intervallumot, ami a gombabetegségeket megfelelően távolítja el a készletanyagokról. A Teleki-Kober Kft. által használt hőmérséklet és áztatási idő csak 99%-ban távolította el az oltványokról a gombákat.

Számomra nagyon értékes volt, hogy ellátogathattam a Teleki-Kober Kft.-hez. Nagy segítség volt, hogy az előzetes internetes kutatásaim során szerzett tudásomat a gyakorlatba átültetve is láthattam és tapasztalhattam. A szakirodalmi összefoglalás keretein belül általános információk megszerzésére tettem szert, a céglátogatásom alatt pedig sokkal mélyebb értékű és örökre szóló tudással gazdagodtam.